

ในเวลาที่ยามันเสร้าง ชีวิตก็ยังเป็นของเรา

คิมรันโด

เขียน

วิทิตยา จันทรพันธ์

แปล

ถ่าน

วาดภาพประกอบ

สำนักพิมพ์ปลิงบุ๊กส์ กรุงเทพมหานคร

คำนำสำนักพิมพ์

ย้อนกลับไปเดือนมีนาคม ปี 2555 หนังสือเพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด ตีพิมพ์ครั้งแรก และด้วยการบอกต่อของคนหนุ่มสาว วัยทำงาน รวมทั้งผู้ใหญ่หลายคน ทำให้หนังสือเล่มนี้ติดอันดับหนังสือขายดีตามร้านต่างๆ จนได้รับการตีพิมพ์ซ้ำ จนถึงตอนนี้หนังสือเล่มนี้ยังคงขายดีอย่างต่อเนื่อง และตีพิมพ์ครั้งที่ 26 แล้ว

ในเดือนมีนาคม ปี 2556 ผลงานเล่มที่สองของอาจารย์คิมรันโดก็ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย มีชื่อว่าพันครั้งที่หวั่นไหวกว่าจะเป็นผู้ใหญ่ หนังสือเล่มนี้ยังคงคอยเสริมสร้างแรงบันดาลใจและจุดประกายไฟแห่งฝันให้ทั้งคนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ได้เป็นอย่างดี

ต่อมาในปี 2557 ผลงานของอาจารย์ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยสองเล่ม คือ แดงงานของฉัน แด่วันพรุ่งนี้ และจงหางานที่มีแต่คุณเท่านั้นที่ได้

มีหลายคนที่ได้ลองอ่านเล่มใดเล่มหนึ่งก็จะหาเล่มอื่นๆมาอ่านจนครบ และแน่นอนว่าไม่พลาดที่จะแนะนำให้คุณรู้จักมาตามอ่านงานของอาจารย์คิมรันโดด้วยกัน และเมื่ออ่านจบทั้งสี่เล่มแล้วก็ทำให้หลายคนเฝ้ารอว่า เมื่อไรหนังสือเล่มใหม่ของอาจารย์จะออกสักที

ปี 2558 เมื่อรู้ว่าอาจารย์มีผลงานเล่มใหม่ เราจึงไม่รอช้า รีบติดต่อเพื่อนำมาแปลเป็นภาษาไทยทันที

ครั้งแรกที่เห็นหนังสือต้นฉบับภาษาเกาหลี นอกจากสีของปกแล้ว สิ่งที่เรารู้สึกสะดุดตานั้นคือตัวอักษรภาษาอังกฤษสีตัวที่เรียงกันอยู่ เป็นคำที่เราเองก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าเป็นภาษาอะไร

Spero Spera

คำนี้ดึงดูดและชวนให้เราตื่นเต็นอยากรู้ความหมายอย่างบอกไม่ถูก และเมื่อลองหาความหมายดูก็พบว่ามาจากประโยคในภาษาละตินที่ว่า “Dum Spiro Spero” หรือภาษาอังกฤษคือ While I breath, I hope ซึ่งมีความหมายว่า ตราบเท่าที่ยังหายใจ ก็ยังมีความหวัง

และแน่นอนว่าการกลับมาในครั้งนี้ งานเขียนของอาจารย์คิมรันโด ยังคงช่วยปลอบโยนจิตใจและให้แรงบันดาลใจเราเช่นเดียวกับเล่มที่ผ่านมา
เอาละ คุณคงพร้อมแล้วที่จะพลิกหน้าต่อไป เพื่อออกเดินทางไปเก็บเกี่ยวแรงบันดาลใจและเติมไฟแห่งฝันให้ลุกโชนขึ้นอีกครั้ง

springbooks

กันยายน 2559

คำนำผู้เขียน

จากความสิ้นหวังสู่ความหวัง

ผมรู้สึกเป็นทุกข์เสมอที่ต้องห้ามปรามหัวใจตัวเอง สิ่งที่ยากที่สุดสำหรับการมีชีวิตอยู่คือการที่เราารู้สึกสงสัยในตัวเอง ไม่ใช่กลัวว่าผู้อื่นจะกังขาต่อความจริงนั้น ในเวลานี้ผมมักจะรู้สึกหวาดหวั่นเมื่อต้องพูดอะไรออกไปไม่ว่าจะอยู่ในฐานะพ่อแม่หรือครูบาอาจารย์ หวาดเกรงที่จะเขียนอะไรออกไปราวกับว่าตัวเองกำลังกอบกู้ดินแดนที่อับปางอยู่ใต้ทะเลลึก

จะสามารถเขียนบทความได้อีกครั้งไหมนะ...

ผมเชื่อมั่นว่าหัวใจต้องเข้มแข็ง ร่างกายจึงจะแข็งแรงพอที่จะยืนหยัดและเคลื่อนที่ไปได้ ไม่นานมานี้ผมได้คุยกับคุณ H ซึ่งทำงานประจำอยู่ที่เคาน์เตอร์ ขณะที่เขาพยายามลุกจากที่นั่งไปห้องน้ำ เขาเปิดปากพูดอย่างกระท่อนกระแท่นว่า

“ผมป่วยเป็นโรคโหมยาโมยา โรคร้ายแรงที่มีโอกาสเกิดขึ้นต่ำมาก...”

เมื่ออยู่เบื้องหน้าคนที่เป็นอย่างนี้ ผมควรพูดอะไรออกไปดีล่ะ ทว่าขณะที่ผมกำลังครุ่นคิดอยู่นั้น กลับกลายเป็นเขาที่ยื่นเครื่องดื่มเกลือแร่ส่งให้ พร้อมเป็นฝ่ายเริ่มต้นบทสนทนาขึ้นเองว่า

“ตอนที่ล้มป่วย หลายครั้งผมท้อจนอยากตัดใจ แต่พอได้อ่านหนังสือของอาจารย์ก็มีกำลังใจเพิ่มมากขึ้น ไม่ใช่ผมคนเดียวหรอกนะครับ บทความของอาจารย์ทำให้ผู้ป่วยคนอื่นๆ พอลอยมีความหวังมากขึ้น ถ้าเป็นไปได้ อาจารย์ช่วยเขียนลายเซ็นลงในหนังสือเล่มนี้เป็นของขวัญให้รุ่นน้องที่กำลังเจ็บป่วยอยู่ได้ไหมครับ”

ผมรับหนังสือที่คุณ H เตรียมไว้ ระหว่างที่จรดปากกาเขียนลายเซ็นของตัวเองลงไป เขาก็เริ่มเล่าอาการเจ็บป่วยของตัวเองคร่าว ๆ รวมถึงความพยายามอย่างมุ่งมั่นในการทำงานที่นี่ และบทความของผมมอบกำลังใจให้เขาในช่วงเวลาดังกล่าวอย่างไรบ้างให้ฟัง

“นี่ครับ” ผมยื่นหนังสือคืนเขา เมื่อเงยหน้าขึ้นสายตาที่ประสานเข้ากับแววตาดำหนักแน่นคู่หนึ่งพอดี มันคือหลักฐานสำคัญที่ยืนยันว่าที่ผ่านมาเขาต่อสู้กับโรคร้ายอย่างกล้าหาญมาโดยตลอด ลู ๆ ผมก็รู้สึกน้ำตาเริ่มขึ้นขึ้นมา

“ขอบคุณเช่นกันนะครับ”

เขาคงไม่เข้าใจความหมายนั้น สำหรับผมแล้วคำพูดของเขาช่างมีค่าเหลือเกิน การได้รู้ว่าบทความที่ตัวเองเขียนขึ้นช่วยมอบกำลังใจให้ผู้คนที่เจ็บปวดหรือมีทุกข์ทำให้ผมรู้สึกโล่งอก และตระหนักได้ในทันทีว่าจากนี้ไปผมจะเขียนบทความเพื่ออะไร

เมื่อกลับถึงบ้าน เรื่องราวเหล่านั้นยังไม่จางหายไปจากความคิด ผมรีบเปิดคอมพิวเตอร์ พยายามหาข้อมูลเรื่องโรคโมยาโมยาของคุณ H ต่อ

โรคโมยาโมยาเป็นโรคหลอดเลือดสมองชนิดหนึ่ง เมื่อเกิดการตีบและอุดตันขึ้นในหลอดเลือดสมอง หลอดเลือดเส้นอื่นๆ จะพยายามเข้ามาช่วยลำเลียงเลือดไปสู่สมองแทน เส้นเลือดเหล่านี้จะแพร่กระจายไปทุกทิศทางจนดูขมุกขมัวคล้าย “กลุ่มควันบุหรี่” เต็มไปหมด จึงตั้งชื่อโรคนี้ว่า “โมยาโมยา” ซึ่งเป็นภาษาญี่ปุ่น มีความหมายว่า “ควันบุหรี่” คนที่ป่วยเป็นโรคนี้จะต้องต่อสู้กับอาการลมบ้าหมู เส้นเลือดในสมองอักเสบ ภาวะสมองขาดเลือดจากเส้นเลือดสมองอุดตัน ฯลฯ

น่าแปลกที่ ณ เวลานั้นในสมองของผมนั้นก็เหมือนมีกลุ่มควันลอยปกคลุมอยู่ ไม่ใช่แค่ผมหรอก ในใจของผู้ที่ต้องอดทนต่อความเจ็บปวดทั้งหลายก็คงมีควันสีชมพูขมขื่นนี้ฟุ้งกระจายอยู่เช่นกัน เพียงแต่ไม่มีใครเลยที่มองเห็นมัน อาจเป็นความหงุดหงิดเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตประจำวันที่เราเผชิญอยู่ ความสิ้นหวังที่เกาะกุมจนหยั่งรากลึกลงสู่กลางใจ แต่คุณ H กลับยืนหยัดอยู่ได้ ผมจึงยังรู้สึกอยากผลักดันชีวิตและร่างกายของตัวเองให้ดำเนินต่อไปอย่างเต็มที่ที่สุด

เบนจามิน แพรงกลิน เคยกล่าวไว้ว่า “บางคนจบชีวิตลงตั้งแต่อายุ 25 ทว่างานศพของพวกเขาถูกจัดขึ้นตอนอายุ 75” แล้วพิธีศพของผมจะจัดขึ้นเมื่ออายุเท่าไรกันนะ โดยไม่ทันรู้ตัวพิธีศพแห่งจิตวิญญาณของผู้คนมากมายก็ถูกจัดขึ้น ชีวิตที่เหลือจึงมีเพียงร่างกายเท่านั้นที่ดำรงอยู่ แต่ในกรณีของคุณ H กลับตรงกันข้าม เพื่อต่อสู้กับโรคร้ายที่พยายามกลืนกินร่างกาย เขาจึงต้องปฎิกรแห่งจิตวิญญาณลงอย่างหนักแน่น มีชีวิตอยู่อย่างเข้มแข็งแม้ร่างกายแทบจะสิ้นไร้กำลัง นับเป็นวีรบุรุษคนหนึ่งและเป็นผู้ชนะที่แท้จริง

หลังจากได้พบคุณ H ในครั้งนั้นผมก็เริ่มเขียนบทความขึ้นอีกครั้ง ทว่ากำลังใจยิ่งใหญ่ไม่ได้มาจากคุณ H เท่านั้น แต่มาจากตัวผมเอง

หนังสือเล่มนี้จึงเปรียบเสมือนบันทึกที่ผมพยายามเขียนขึ้นเพื่อเอื้อมคว่าชีวิตที่พลัดกระจายเหมือนควันในเวลาที่คุณหม่นเศร้ากลับคืนมาเรื่องราวเหล่านี้ทำให้ผมได้ย้อนกลับไปพิจารณาทุกซอกมุมของจิตใจและชีวิตประจำวันของตัวเอง จนในที่สุดผมก็ค้นพบว่า ชีวิตคือการดำรงอยู่เพื่อ

เอาชนะความสิ้นหวัง หดหู่ ความโกรธเกรี้ยวที่ลุกโชนขึ้นอย่างไม่มีความ
สิ้นสุด

ตลอดเวลาที่ผมเขียนต้นฉบับหนังสือเล่มนี้ ทุกวันคืนอากาศนั้นช่าง
ร้อนแล้ง ทำยที่สุดห้องฟ้าฤดูร้อนก็ยอมโปรยสายฝนเย็นฉ่ำลงมา คงจะ
ดีไม่น้อยหากมีสายฝนขิลอมลงมาสู่จิตวิญญาณของเราให้แผ่ขยายกิ่งก้าน
สาขาเติบโตขึ้นไปอีก

ทว่าหยาดฝนนั้นไม่มีวันตกลงมาชะล้างควันหมุกหมัวในจิตวิญญาณ
ของคุณ H ที่กำลังเผชิญหน้ากับโรคภัยหรือในชีวิตล้ำค่าของเราได้โดยง่าย
แม้แต่ชาวนาที่ปลูกข้าวตามธรรมชาติแล้วนาล่มเพราะความแห้งแล้ง ชาวนา
เองก็ยังคงมีความหวัง ออกแรงขุดดินแข็งให้กลายเป็นร่องน้ำ จัดพิธีขอฝน
ร่ำรำจวนกว่าฟ้าจะบันดาลสายฝนลงมา

ขอขอบคุณคุณ H เป็นอย่างมาก ที่มอบกำลังใจยิ่งใหญ่จนตัวผมพบเจอ
กับความหวัง และพร้อมที่จะลุกขึ้นใหม่อีกครั้ง

ผมขอมอบหนังสือเล่มนี้ให้คุณ H และผู้คนที่กำลังต่อสู้กับความสิ้นหวัง

ฤดูหนาว ปี ค.ศ. 2015

คิมรันโด

그럼에도,
눈부신 날들

PART 1

ถึงอย่างนั้น
คืนวันก็ยิ่งสุขสว่าง

01

ในวันที่ปีกหักและ สิ้นไร้แรงขับเคลื่อน

เดือนมีนาคมเป็นช่วงที่โรงเรียนยุ่งที่สุด ฤดูหนาวที่แสนยาวนาน ได้สิ้นสุดลงแล้ว ลานโรงเรียนถูกระบายด้วยสีเขียวของพรรณพืชที่ผลิบานต้อนรับฤดูใบไม้ผลิ นักศึกษาน้องใหม่ถือสมุดบันทึกจดรายการที่ต้องทำ ใฝ่ถามที่ตั้งของตึกเรียน ชีวิตของอาจารย์คนหนึ่งที่ต้องเตรียมสอนภาคเรียนใหม่ก็วุ่นวายและตื่นเต้นไม่แพ้กัน มีอีเมลที่ยังไม่ได้เปิดอ่านเรียงรายอยู่ในเมลบ็อกซ์เช่นเคย

ในเมลบ็อกซ์ของผมเต็มไปด้วยเรื่องราวและความกังวลใจของผู้คนมากมาย เริ่มจากร່าวของเด็กสาวที่ยังว่าวุ่นใจต่อความฝันของตัวเองว่าจะเลือกเป็น “ช่างทำผม” หรือ “ช่างทำเล็บ” ดี เรื่องราวของนักเรียนคนหนึ่งที่ไม่มั่นใจว่าจะสามารถเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยได้ไหม เพราะค่าเทอมในมหาวิทยาลัยนั้นแพงมาก ต่อให้ทำงานพิเศษทั้งวันทั้งคืนก็เชื่อว่าหาเงินได้มากพอ หรือแม้กระทั่งอีเมลขอขอบคุณที่ส่งมาจากประเทศไทย ซึ่งเริ่มต้นเรื่องราวด้วยประโยคที่ว่า “You saved my life” (คุณช่วยชีวิตของฉันไว้)

เช้าวันหนึ่งของภาคเรียนใหม่ ขณะที่ผมจัดการลบอีเมลบางส่วน เหมือนกำจัดใบไม้ที่ร่วงหล่นทับถมตลอดฤดูหนาว ผมกลับลังเลที่จะ กดลบอีเมลฉบับหนึ่งที่ส่งมาจากนักศึกษาอายุ 25 ปี ผู้ซึ่งกลับมาเรียน ใหม่อีกครั้งหลังจากที่สูญเสียบ่อบุญไป ด้วยอุบัติเหตุ จดหมายฉบับนี้ ช่างจับใจเหลือเกิน ผมเองก็สูญเสียบ่อบุญที่เชื่อว่า จะอยู่เคียงข้างกันไป ได้นานกว่านั้นในวัยนี้พอดี จึงเข้าใจความรู้สึกของเขาเป็นอย่างดี

ทำไมพ่อแม่อิงมาจากไป ทั้งที่ลูกยังไม่ได้เตรียมใจและยังไม่มี ความพร้อมมากพอจะดูแลตัวเองได้ล่ะ

ผมพยายามเขียนข้อความให้กำลังใจเขา แต่ก็รู้สึกอึดอัดไปหมด แล้วพอดึกว่าผมก็เคยผ่านเหตุการณ์นี้มาแล้ว ผมจึงลบมันทิ้งและ เปลี่ยนเป็นขอนัดกินข้าวเย็นกับเขาแทน เพราะถ้าตอนนี้พ่อของเขา ยังอยู่ ก็น่าจะอยากเลี้ยงข้าวลูกชายที่กำลังเสียใจมากกว่าพ่ารำพูด ถ้อยคำปลอบใจนั้บร่อย

เย็นที่นัดกินข้าวกับนักเรียนคนนี้ ผมตั้งใจว่าจะเป็นฝ่ายรับฟัง ความทุกข์ของเขา เนื่องจากการพูดที่ดีที่สุดคือการรับฟังและสนับสนุน ความคิดของอีกฝ่าย ผมรู้ว่าในสถานการณ์เช่นนี้คำพูดปลอบโยน ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ หรือแม้แต่การโอบกอดก็ไม่อาจช่วยเหลือ อะไรได้ ย้อนไปเมื่อ 27 ปีก่อน ตัวผมเองก็เคยผ่านประสบการณ์ ที่คล้ายคลึงกัน ความเสียใจนี้ไม่อาจตีค่าได้ เพราะจากนี้เป็นต้นไป เขาจะต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ ในบ้านแทนที่พ่อของตัวเอง

ผมพยายามสละสภาพตัวเองในวัยเยาว์ทิ้งไป แต่พอกลับมาถึง บ้าน หัวใจก็ยังระลึกถึงความทุกข์นั้นไม่สิ้นสุด ณ ทางแยกที่ตัวเอง ก็ไร้ประสบการณ์ แต่เขาก็ต้องต่อสู้ต่อไป? ผมวาดหวังให้คำพูดที่ว่า “เดี๋ยวมันก็ผ่านไป” เป็นจริงขึ้นดั่งเช่นลมมรสุมที่พัดผ่านไป

**แกนที่เราจะหวาดวิตก
หรือปล่อยให้ตัวเอง
จมถึงสู่ความกลัว
และความบิดมบ
ของอนาคต กิจ
นึกถึงแรงโน้มถ่วง
ที่ผู้คนรอบกาย
ดึงดูดตัวเราเอาไว้**

“ไม่ว่าใครก็จงอย่าเสียดาย
หรืออาลัยในความตายของฉัน
ณ ที่แห่งนั้น ฉันจะได้หยุดพัก
ชั่ววันวันหนึ่ง”

ข้อความที่สลักไว้บนแผ่นหิน
เหนือหลุมฝังศพของสาวใช้ผิวสี
คนหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา
บางครั้งก็มีแต่ความตายเท่านั้น
ที่ทำให้เราถูกปลดปล่อย และได้
พักผ่อนอย่างแท้จริง

ยานสำรวจอวกาศนิวฮอไรซอนส์ออกเดินทางไปสำรวจดาวพลูโต
ตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2006 ท้ายที่สุดเมื่อเวลาผ่านไป 9 ปี 6 เดือน ยาน
ลำนี้ก็ได้ส่งภาพถ่ายระยะใกล้ของดาวพลูโตกลับมา สร้างความตื่นตะลึง
ให้นักวิทยาศาสตร์ทั้งหลาย ตัวผมเองแอบสงสัยว่า ยานอวกาศ
ลำเล็กนี้บรรทุกระเบิดเพลิงไว้ที่ไหนถึงสามารถบินไปได้ไกลขนาดนั้น
ผมจึงลองค้นหาคำตอบผ่านวารสารวิทยาศาสตร์ คำตอบก็คือ มันใช้
เทคนิคสะวิงบาย (Swing-by) ที่อาศัยแรงโน้มถ่วงจากดาวเคราะห์
ดวงอื่นๆ

สะวิงบายเป็นการใช้แรงโน้มถ่วงของดาวเคราะห์ทำให้ยานสำรวจ
อวกาศเคลื่อนที่ เนื่องจากยานอวกาศนิวฮอไรซอนส์ไม่มีแรงขับให้
เคลื่อนที่ได้ด้วยตัวเอง หลังจากที่ยานอวกาศออกไปแล้ว
มันจะเคลื่อนที่ด้วยแรงเฉื่อยโดยใช้แรงโน้มถ่วงของดาวเคราะห์รอบๆ
กล่าวคือ เมื่อยานอวกาศผ่านวงโคจรของดาวเคราะห์ที่มีแรงโน้มถ่วง
มาก เช่น ดาวพฤหัสบดี มันจะอาศัยแรงโน้มถ่วงของดาวเคราะห์
ดวงนั้นทำให้เคลื่อนที่ได้ด้วยความเร็วสูงสุด เป็นวิธีเดินทางในสภาวะ

ไร้แรงขับเคลื่อนที่ปลอดภัยที่สุด

ผมได้อ่านบทความหนึ่งกล่าวไว้ว่า ไม่ใช่แค่ยานอวกาศเท่านั้นที่อาศัยเทคนิคสะวิงบาย แต่ชีวิตของเราก็จำเป็นต้องใช้วิธีนี้เช่นกัน

“แรงขับเคลื่อนของตัวเองเพียงอย่างเดียวไม่สามารถนำพาชีวิต บทกวี และทุกสรรพสิ่งไปสู่เป้าหมายได้ เจกเซนยานสำรวจอวกาศ กาลิเลโอที่ต้องอาศัยเทคนิคสะวิงบายพาล่องลอยไป ต้องพึ่งพาแรงโน้มถ่วงของโลกและดาวดวงอื่นจนสามารถโฉบทะยานสู่ดาวพฤหัสบดีเป้าหมายได้สำเร็จ”

จากหนังสือ สะวิง สะวิง แล้วก็สะวิง เขียนโดยไซดอนบอม¹

¹ ชเวซึงโฮ, “คำติดหูตลอดไป”, สำนักพิมพ์มนฮักดงเน, 2014

แรงขับเคลื่อนเพียงอย่างเดียวไม่อาจนำพาเรามาได้ไกลขนาดนี้ แต่ความรับผิดชอบ หน้าที่ ความกตัญญู ความรัก และความสนใจต่างหาก คือแรงโน้มถ่วงของเรากับผู้คนรอบข้างที่ทำให้ร่างกายกับหัวใจในยามสิ้นหวังยังพอฟุ้งตัวและเคลื่อนที่ต่อไปได้ เหมือนที่ยานอวกาศนิวฮอไรซอนส์บินไปได้ไกลถึงดาวพลูโต

ในสภาวะเช่นนี้ความอดทนคือพลัง เหมือนที่บทสนทนาหนึ่งในเรื่อง *คิงเลียร์* กล่าวไว้ว่า “เมื่อเจ้าเกิด เจ้าร้องไห้ จึงต้องอดทน” และในบทกวีโบราณก็ได้พูดถึงความอดทนเอาไว้ว่า “ล้มลงถึงคราวม้วยชีวา ยามสรรพสัตว์เจ็บหนักจึงทนสู้ तरह”² เช่นกัน เวลาที่ชีวิตยากลำบากที่สุด เราจำเป็นต้องอดทนและควรยืนหยัดอดทนให้ถึงที่สุด

ถ้าเช่นนั้นก็จะอดทน

ละทิ้งความกังวลใจเหมือนที่สุภาวดีทิเบตกล่าวไว้ว่า “เมื่อเรากังวลใจ ถ้าไม่คิดว่ากังวลใจเสียก็ไม่รู้สึกกังวลใจ” ในความกังวลใจนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาใดได้เลย วิล โรเจอร์ส นักแสดงตลกได้กล่าวไว้เช่นกันว่า

“ความกังวลใจก็เหมือนแก้อีโยก มันทำให้คุณเคลื่อนที่ไม่หยุด แต่ก็ไม่ได้พาคุณไปไหน”

แทนที่เราจะหวาดวิตกหรือปล่อยให้ตัวเองจมดิ่งลงสู่ความกลัวและความมืดมนของอนาคต ก็จงนึกถึงแรงโน้มถ่วงที่ผู้คนรอบกายดึงดูดตัวเราเอาไว้ สาเหตุที่ดอกบัวหวนแกรงความสกปรกของหนองน้ำ

² โคอิน, “ดอกไม้ชั่วคราว”, สำนักพิมพ์มุนฮักดงแน, 2001

เพราะมันตั้งมั่นประคองตัวให้ผลสะท้อนจากผิวน้ำอย่างสุดกำลัง พวกเรา จึงควรละทิ้งความกังวลใจ ดังเช่นดอกบัวที่กล้ำชูช่อท่าทลายสายฝน

ถ้าอยากมีหัวใจเบาสบายต้องลองปล่อยตัวทำ “สะวิงบาย” ดู เรา อาจได้แรงขับเคลื่อนให้โจนทะยานไปข้างหน้าได้อีกครั้ง แม้จะยังไม่มั่นใจ แต่จะสามารถบินไปสู่เป้าหมายได้ในที่สุด สุภาชิตเกี่ยวกับชีวิตพเนจรของชนเผ่าแอฟริกากล่าวไว้ว่า มนุษย์เราไม่ร้อนเร่ไปไกลกว่าที่ซึ่งข้าวโพดของเขากำลังอย่างสุก³

ในขณะที่เขียนบทความนี้ ผมรู้สึกเสียดายมากที่ไม่ได้ถ่ายทอดเรื่องราวนี้แก่นักศึกษาคนนั้น เพราะตั้งใจจะฟังเรื่องราวของเขามากกว่า แต่ถ้าได้เล่าเรื่องนี้ให้ฟัง เขาก็น่าจะมีกำลังใจเพิ่มขึ้น

เมื่อตาอยู่ในอุโมงค์มืดมิด ตาปรารถนาที่จะอยู่กับคนที่รักตา ไม่ใช่คนที่ร้องตะโกนให้ตาออกจากอุโมงค์แห่งนี้เร็ว ๆ หรือพยายามบอกทางออกให้ แต่เป็นคนที่เข้ามาหาตา มานั่งเคียงข้างกันท่ามกลางความมืดมิด ทุกคนล้วนต้องการคนแบบนั้น

แซม เมื่อใดก็ตามที่หลานรู้สึกเจ็บปวด จงไปอยู่ข้างๆ คนที่รักหลาน ไปอยู่ข้างๆ คนที่พร้อมปลอบประโลมความเจ็บปวดของหลาน ไม่วิจารณ์หลาน ไม่ว่าจะกล่าวหลาน

จากหนังสือเรื่อง ดวงตาของคนที่เรารัก (*Letters to Sam*) ผู้แต่ง แดเนียล กอตต์ลีบ⁴

ผมอยากบอกเขาผู้ซึ่งแบกรับภาระมากมายเพียงลำพังเหมือนตัวผมเมื่อ 27 ปีก่อน และยอมเปิดเผยความเจ็บปวดของตัวเอง

³ อ้นซังกี, “สุภาชิตแอฟริกาของคนแอฟริกัน”, สำนักพิมพ์พลุกวายนอล, 2010

⁴ แดเนียล กอตต์ลีบ, “ดวงตาของคนที่เรารัก”, แพรวลานักพิมพ์, 2010

ให้คนแปลกหน้าอย่างผมฟังว่า จงมองไปรอบ ๆ และปล่อยตัว
สะวิงบายดู ไม่แน่ว่าใครหรืออะไรก็ตามที่ยอมเคียงข้างเขาท่ามกลาง
ความมืด อาจเป็นดาวเคราะห์ที่มอบพลังให้เขาปกครองชีวิตตลอด
ต่อไป

02

คำตอบที่ถูกต้อง

ในปี ค.ศ. 2015 ข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยมี “คำตอบที่ถูกต้องมากกว่าหนึ่งข้อ” คณะกรรมการหลักสูตรและประเมินผลแห่งเกาหลีจึงต้องออกมาจัดการปัญหานี้ เริ่มจากการโต้แย้งคำตอบในแต่ละข้อหลังจากยอมรับคำเฉลยเหล่านั้นได้แล้วก็เกิดประเด็นว่า จะช่วยนักเรียนที่ได้คะแนนผิดพลาดอย่างไรดี ตามปกติแล้วข้อสอบปรนัยที่ยุติธรรมและทุกฝ่ายยอมรับได้จะต้องมีคำตอบเดียวเท่านั้น เหมือนที่ห้องฟ้ามีพระอาทิตย์เพียงดวงเดียว พวกเราซึ่งยึดมั่นมาโดยตลอดว่า “ถ้ามีสองคำตอบละก็เรื่องใหญ่แน่” จึงไม่สามารถทำใจยอมรับเหตุการณ์ครั้งนี้ได้

เพราะคนส่วนใหญ่เคยชินกับข้อสอบปรนัย ไม่ใช่แค่เพียงข้อสอบเท่านั้น แต่ยังเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าว่าในชีวิตเรามี “คำตอบที่ถูกต้องเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น” เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมปลายก็ควรเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย คณะและมหาวิทยาลัยที่สามารถเข้าเรียนต่อได้ก็ถูกกำหนดขึ้นจากสถิติคะแนนในแต่ละปี โดยสถาบันกวดวิชาแต่ละแห่งจะจัดทำ “ลำดับคะแนน” ขึ้นมา เพื่อใช้กำหนดว่ามหาวิทยาลัยและ

ขณะที่คุณสามารถเรียนต่อได้ “อยู่ตรงนี้” พอเข้ามาวิทยาลัยก็ต้องตั้งใจเรียน มีข้อสอบภาษาอังกฤษ ใบประกาศนียบัตรต่างๆ ให้เตรียมสอบอีกมากมาย ซึ่งมีแค่ชื่อเท่านั้นที่แตกต่างจากสมัยมัธยมปลาย (ดูเหมือนว่าโลกของคะแนนและข้อสอบจะไม่จบสิ้นเสียที) หลังจากเรียนจบคนที่สอบผ่านและได้เข้าทำงานในบริษัทยักษ์ใหญ่จึงจะได้รับการยอมรับที่แท้จริง (แล้วมันคือความสุขของใครกันแน่) พออายุย่างเข้าสู่สามสิบตอนต้นหรือตอนกลางก็จะมีคำตอบของชีวิตเรื่องการแต่งงานตามมา พร้อมทั้งระบุให้เราแต่งงานกับคนที่ “เพียบพร้อมเหมาะสม” (บริษัทหาคู่มี “ลำดับคะแนน” สำหรับการแต่งงานกำหนดไว้ด้วย) พอแต่งงานไปสักพัก คำตอบของชีวิตข้อต่อมาก็คือการมีลูก จากนั้นก็วนมาสู่หัวข้อการเลี้ยงลูกที่แสนยากลำบาก

หากคำตอบคลาดเคลื่อนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ก็ต้องอดทนต่อสายตาเย็นชาของพ่อแม่ คุณครู เพื่อน ญาติ และคนรู้จัก ทั้งยังต้องข่มใจตอบคำถามผู้คนเหล่านั้น ไม่ว่าจะ เป็น “ไม่เข้ามหาวิทยาลัยเหรอ” “ไม่รีบสมัครเข้าทำงานบริษัที่ๆ ละ” “ไม่คิดจะแต่งงานรึไง” “ลูกละ อายุเริ่มเยอะแล้วนะ” “ลูกบ้านนั้นสอบเข้ามหาวิทยาลัยไหนได้ละ” คำถามมากมายไม่รู้จบสิ้น อา...ช่างอยากรู้ อยากเห็นเรื่องของคนอื่นซะเหลือเกิน!

สังคมเกาหลีเป็น “สังคมที่ตีกรอบคำตอบ” ไม่ยอมรับคำตอบที่ใครกำหนดขึ้นเองง่ายๆ และไม่ยอมให้มีคำตอบที่ถูกต่องมากกว่าหนึ่งข้อ ดังนั้น “คำตอบของชีวิต” จึงต้องเป็นไปตามที่สังคมกำหนด หากใครไม่ทำตามคำตอบนั้น ชีวิตก็จะถูกตัดสินว่าผิด ในประเทศของเราอะไรที่แตกต่างไปจากผู้คนส่วนใหญ่ถือเป็นคำตอบที่ผิดทั้งหมด

ผู้คนที่ถูกบังคับฝืนใจเช่นนี้ ยิ่งเวลาผ่านไปก็ยิ่งต้องเผชิญหน้ากับความปรารถนาของตัวเอง มุ่งมั่นอยากมีชีวิตอยู่ตามรูปแบบที่ตัวเอง

ต้องการ เพราะมนุษย์เราเป็นสัตว์สังคม จึงไม่ง่ายเลยที่จะมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งของตัวเองกับสังคมภายนอกบ่อยครั้งที่สายตาของผู้อื่นมีอำนาจเหนือการควบคุมของเรา จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงจากกรอบที่กำหนดขึ้นได้

แล้วมันจะใช้คำตอบที่ถูกต้องแน่หรือ คำตอบในชีวิตของเราต้องมีแค่หนึ่งข้อเท่านั้นหรือ ถ้ามันคำตอบนั้นขึ้นอยู่กับอะไรกันล่ะ เราจำเป็นต้องทำตามที่สังคมตีกรอบไว้ด้วยหรือเปล่า

**คำตอบในชีวิตของเรา
ต้องมีแค่หนึ่งข้อ
เท่านั้นหรือ
ถ้ามันคำตอบนั้น
ขึ้นอยู่กับอะไรกันล่ะ
เราจำเป็นต้องทำตาม
ที่สังคมตีกรอบไว้
ด้วยหรือเปล่า**

ค้นพบคำตอบว่าทุกชีวิตล้วนมีความหลากหลายในงานคืนสู่เหย้าครั้งที่ 20 เส้นทางทุกสายล้วนงดงาม⁵

นี่คือข้อความจากโฆษณาซีเซโต้เครื่องสำอางญี่ปุ่น ทุกครั้งที่มางานคืนสู่เหย้าผมจะนึกถึงประโยคนี้เสมอ ในการสอบวัดระดับทั่วประเทศสมัยมัธยมหก ผมกับเพื่อนที่อยู่ห้องเดียวกันคนหนึ่ง สอบได้ลำดับเดียวกัน กล่าวคือ พวกเราได้ที่โหลของประเทศทั้งคู่ เขามักพูดโอ้อวดว่า ถ้าทำคะแนนเป็นเศษส่วน แล้วเราดูแต่ตัวส่วนด้านล่าง เท่านั้นทุกคนก็เป็นทีหนึ่งของประเทศกันหมด เพื่อนๆ ต่างหัวเราะห้องแข่งกับมุกตลกนี้ เนื่องจากเขาไม่สามารถทำคะแนนสูงพอจะสอบเข้าเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยได้ เขาจึงเลือกที่จะไม่เรียนต่อและเริ่มก่อตั้งบริษัทของตัวเองขึ้นมา ทุกครั้งที่นัดเจอกัน

⁵ อีซึอิน, “อบอุ่นและตื่นต้น” สำนักพิมพ์ทัต, 2011

เขาก็มักจะแจกของที่ระลึกจากบริษัทตัวเองและจ่ายเงินเลี้ยงเหล้าเพื่อน ๆ เสมอ จึงเป็นที่รักของเพื่อนฝูง

ขณะเดียวกันห้องเรียนของเราก็มี “ผู้เคร่งครัดในคำตอบ” อยู่ด้วย ทุกครั้งที่สอบวัดระดับเขาจะเป็นตัวเต็งที่ทางโรงเรียนคาดหวังว่าจะต้องได้ “ที่หนึ่งของประเทศ” แม้ว่าเขาจะไม่ได้ที่หนึ่งของประเทศ แต่ก็สามารถสอบเข้าคณะนิติศาสตร์ได้ และสอบผ่านทนายความในที่สุด ซึ่งเขาก็มางานคืนสู่เหย้าทุกปีเช่นกัน

เมื่อถ่ายรูปปรวมกันแล้วเพื่อนสองคนนี้ได้ยืนใกล้กัน เพื่อน ๆ ต่างพากันแซวพวกเขาว่า “คู่คนละชั่ว” ภาพของเพื่อนวัยห้าสิบกว่าหยอกล้อใส่กันแบบนี้ดูน่ารักไม่หยอก ในภาพถ่ายใบนั้นมีเพื่อนที่ได้ที่หนึ่งของประเทศกับที่โหล่ของประเทศโอบโหล่กันอย่างสนิทสนม ตอกย้ำให้ผมเชื่อว่า คำตอบแห่งชีวิตล้วนมีหลากหลายจริงๆ

เหมือนข้อความในโฆษณาที่บอกไว้ว่า “เส้นทางทุกสายล้วนงดงาม”

ในช่วงที่อีโต โทะโยะโอะ สถาปนิกชาวญี่ปุ่นผู้ได้รับรางวัลพริตซ์เกอร์ ซึ่งถือเป็นรางวัลโนเบลแห่งวงการสถาปนิก มาเยี่ยมเกาหลี มีคนถามเขาว่า ทำไมถึงเลือกเรียนสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ เขาตอบไว้อย่างน่าสนใจว่า “ไม่มีอะไรมากหรอก ตอนเรียนอยู่ชั้นปีหนึ่ง ปีสอง ผมมัวแต่เที่ยวเล่น พอขึ้นชั้นปีที่สามที่ต้องตัดสินใจเลือกสาขาจริงๆ สาขาที่สามารถเข้าเรียนได้ก็เลยมีไม่มาก”^๑ เป็นเรื่องราวที่ผมอยากให้นักศึกษาที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ แต่ในช่วงปีหนึ่ง ปีสอง ไม่สามารถสอบเข้าสาขาที่ตัวเองต้องการ (นักเรียนส่วนใหญ่เลือกคณะที่คะแนนสูงมากกว่าคณะที่ตัวเองต้องการนี้ละ “คณะที่ถูกต้อง”) แล้วผมผายคิดอยากลาออกจากมหาวิทยาลัยได้ฟังจริงๆ

^๑อีโต โทะโยะโอะ สถาปนิกชาวญี่ปุ่นผู้ได้รับรางวัลพริตซ์เกอร์ ตัดใจจากความฝันที่จะเป็นนักเบสบอลมาเป็นสถาปนิก, หนังสือพิมพ์ซังซังเดย์, 13 เมษายน 2013

ย้อนกลับไปเมื่อ 30 ปีก่อน นักศึกษาการแสดงคนหนึ่งได้เริ่มแสดงละครเวที แต่เพราะบทที่มีอยู่น้อยนิดทำให้เขาแทบไม่มีโอกาสได้แสดงฝีมือบนเวที หลังจากละครเวทีที่สิ้นสุดลง เขาจึงขอแสดงความสามารถให้หัวหน้าคณะละครเวทีดู หัวหน้าคณะจึงให้โอกาสเขาได้ลองเป็นผู้กำกับเวที เมื่อการเวิร์คชอปจบลง หัวหน้าคนนั้นได้พูดกับเขาว่า

“คุณเป็นนักแสดงที่ไม่ได้เก่งมาก แล้วก็เป็นผู้กำกับเวทีที่ไม่ได้เรื่องด้วย”

ทั้งที่เขาแสดงละครเวทีไม่เก่ง กำกับเวทีไม่ได้เรื่อง แต่ก็ยังวนเวียนอยู่ในวงการละครเวที หาเลี้ยงชีพด้วยละครเวทีมาโดยตลอด ชื่อของเขาก็คือ ‘พักมยองซอง’⁷ ผู้ก่อตั้งบริษัทซินซี บริษัทละครเวทีที่ดีที่สุดของเกาหลีใต้ ผู้สร้างละครเวทีสุดฮิตมากมาย เช่น “ซิกาโก้” “ไอต้า” “म्मมามีอา” “แดนชิงซาโดว์” “เรนท์” “แกมเบลอร์” ฯลฯ

เรื่องเล่าเหล่านี้ดูคล้ายตำนานที่เจือปนด้วยปาฏิหาริย์ ชีวิตเรากลัวมีปาฏิหาริย์ให้พลิกแพลงไปได้เสมอ ความหวังมักจะปรากฏขึ้นในวันที่เราคิดว่าชีวิตอัปจนหนทาง แต่หากเราลงมือทำต่อไปเรื่อยๆ ลักวันก็อาจกลายเป็นคนเก่งในสาขานั้น เป็นคนที่ประสบความสำเร็จ แม้จะไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้องในตอนแรก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะสิ้นไร้หนทางไปสู่ความสำเร็จ

สมัยเรียนผมเฝ้าวนเวียนคิดถึง “คำตอบ” ที่ถูกต้องจนสอบตกเนติบัณฑิตอยู่หลายครั้ง ผ่านไปเกือบ 10 ปีก็ยังไม่มีงานทำเป็นหลักแหล่ง พอถามตัวเองว่าชอบอะไร จึงได้ค้นพบความสามารถและพรสวรรค์ในการสอน ผมมีความสุขที่ได้เล่าเรื่องราวผ่านประสบการณ์

⁷พักมยองซอง ผู้ก่อตั้งบริษัทซินซี แชมเปียนมวลิคัล, หนังสือพิมพ์โซซอน, 2 กรกฎาคม 2012

**ชีวิตอาจมี“เส้นทาง
ของคำตอบ”เป็น
ถนนสายหลักที่กรอบ
ผู้คนไว้ แต่คนที่ก้าว
เดินไปสู่เส้นทางอื่น
ก็ไม่ใช่ผู้แพ้เสมอไป
เพราะโลกของเรา
ประกอบขึ้นมาจาก
เส้นทางน้อยใหญ่
ซึ่งเชื่อมโยงกัน
เหมือนแสงและเงา**

ของตัวเอง ชีวิตอาจมี“เส้นทาง
ของคำตอบ”เป็นถนนสายหลัก
ที่กรอบผู้คนไว้ แต่คนที่ก้าวเดิน
ไปสู่เส้นทางอื่นก็ไม่ใช่ผู้แพ้เสมอ
ไป เพราะโลกของเราประกอบ
ขึ้นมาจากเส้นทางน้อยใหญ่ซึ่ง
เชื่อมโยงกันเหมือนแสงและเงา

อย่าเอาแต่โทษตัวเองที่ยัง
ไม่พบคำตอบนั้น แต่ควรออกไป
ตามหาคำตอบที่ยังหาไม่พบให้เจอ

นั่นก็คือฉัน เธอก็คือเธอ
เขาก็คือเขา การเลือกของแต่ละคน
ล้วนงดงามแตกต่างกันออกไป
ไม่มีใครถูกหรือผิด อาจแค่รู้สึก
ไม่มั่นใจบนเส้นทางที่เลือกเดิน

สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ขอแค่คุณกล้าเดินออกไปบนเส้นทางนั้นแล้ว
ก็พอ

แม้จะแตกต่างกับคนอื่น และยังไม่ถึงครึ่งทางของคำตอบนั้น
ก็ไม่ใช่ไร นี่ไม่ใช่แค่คำพูดปลอบใจ เพราะในสังคมสมัยใหม่ทุกคน
พยายามเป็นเหมือนกันหมดจนน่าสิ้นหวัง ถ้าคุณวาดเส้นทางชีวิต
ที่แปลกแยกออกไปก็น่าจะมีโอกาสประสบความสำเร็จได้สูงกว่า การ
ที่บิล เกตส์, สตีฟ จ๊อบส์ และมาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก วีรบุรุษทั้งสาม
แห่งโลกไอทีลาออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันมีความหมายเช่นไร
รวมถึงซีอีโอในประเทศอื่นๆ ก็เป็นตัวอย่งเรื่องนี้ได้ดี พวกเขาได้รับการ
ยอมรับและการนับถือจากสังคมเพราะความรู้เฉพาะทางของ
ตัวเอง ไม่ได้ทำตาม“คำตอบที่ถูกต้อง” แต่เป็นคนที่น่าพาชีวิตไป

ตามความคิดของตัวเอง

เราอาจไม่ได้ยิ่งใหญ่เหมือนผู้คนเหล่านั้น แค่อึดสัจด์ต่อ“คำตอบของตัวเอง”ก็ถือว่ามากพอแล้ว ระหว่างนี้ถ้าไม่ชี้แจงหรือมีอุปสรรคจนล้มเลิกไปเสียก่อน ชีวิตที่ไม่ได้อยู่ในกรอบของสังคมก็น่าจะประสบความสำเร็จได้สักวัน

“ทุกวันที่หิมาลัยไม่ใช่สิ่งที่ยิ่งใหญ่”^๑

หนึ่งในคำพูดของเฮอริมานน์ บูห์ล นักป็นเขาชาวออสเตรียที่ ได้รับยกย่องให้เป็นนักป็นเขาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์โลก เขาเป็นหนึ่งในคนดังที่ผมชื่นชอบเป็นการส่วนตัว เมื่อเราจินตนาการถึงการป็นยอดเขาสูงชันอย่างเอเวอเรสต์ ก็คงเห็นภาพนักป็นเขาใช้สองมือจับเชือกให้มันแน่นและไต่ไปตามหน้าผาอย่างทรหด ในยามประสบวิกฤติหรือเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ฉุกเฉินก็หลบเข้าไปอยู่ในเต็นท์ ต้มบะหมี่สำเร็จรูปกิน รอจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น วินาทีที่นักป็นเขาปักธงชาติลงบนยอดเขาแล้วตะโกนไฮโยไฮร็อง น่าจะเป็นฉากความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการเดินทางนี้ ภาพเหล่านี้ย้ำเตือนเราว่า คินวันเลวร้ายถือเป็นส่วนหนึ่งของความฝันอันยิ่งใหญ่

ใช่แล้ว ถึงแม้ว่าตอนนี้จะต้องเสียเวลารอคอยราวกับถูกทิ้งไว้ อย่างโดดเดี่ยว แต่สำหรับคนที่ไม่ยอมทอดทิ้งความฝัน ก็เท่ากับว่าตอนนี้คุณกำลังยืนอยู่บนเส้นทางที่จะเสกให้ความฝันนั้นเป็นจริง จงจำให้ขึ้นใจว่า คุณไม่ควรเอาแต่ขดตัวอยู่ในถุนนอน แต่ต้องหมั่นแสวงหาตัวเองอย่างต่อเนื่อง ยืนหยัดเอื้อมคว่ำความฝันนั้นมาให้ได้ ต่อให้รู้สึกไม่มั่นใจในตัวเองก็อย่าหวั่นไหวไปกับสายตาของผู้คนที่คอยเฝ้าวิจารณ์

^๑ อีตซอล, “งชายขึ้นเนื้อเหมือนหูลยส์ วิตตอง”, สำนักพิมพ์โออุอา, 2014

สมัยที่ยังไม่มีเข็มทิศ ชาวประมงจะกางใบเรือออกแล่นไปสู่ดาวเหนือ มิได้หมายใจไกลแล่นไปไกลถึงดวงดาว แต่เพราะในความมืดมืดราวถ้ำธูลิดิน มีเพียงดาวเหนือเท่านั้นที่มันคงหนักแน่นพร้อมนำทางพวกเราไป ความผันหนักแน่นก็เช่นกัน มันพร้อมจะนำทางเราไปสู่เส้นทางสายสำคัญ ดังนั้นถึงแม้ตอนนี้จะรู้สึกหม่นเศร้า ก็จงอย่าละสายตาไปจากดาวเหนือดวงนั้น

ไม่แปลกหรอกถ้าคุณจะรู้สึกหวั่นไหว แต่จงใช้ชีวิตไปตามความคิดของตัวเอง และต่อให้รู้สึกสิ้นไร้หนทาง ก็จงเป็นตัวของตัวเอง เปล่าเปลี่ยวเพียงใดก็จงลุกขึ้นให้ได้อีกครั้ง

ขณะวาดฝันถึงดาวเหนือดวงนั้น จงจำไว้ว่า ณ ตำแหน่งที่คุณยืนอยู่ในตอนนี้เป็นคำตอบที่ถูกต้องแล้ว เป็นจุดศูนย์กลางของโลกทั้งใบ

03

สเปโร สเปรา...ตราบเก่าที่ ยังมีลมหายใจก็ยังมีความหวัง

ปัจจุบันนี้มีเหตุการณ์เลวร้ายเกิดขึ้นมากมาย แต่ได้ดูข่าวก็พลอยหวาดกลัวหรืออดไม่ได้ที่จะรู้สึกโกรธแค้นตาม ช่างเป็นยุคสมัยที่น่าสิ้นหวังเหลือเกิน เงื่อนไขเดียวที่จะทำให้เราประสบความสำเร็จคือการมี “คุณพ่อดีเด่น” ไว้พึ่งพิง ยิ่งการมีผลประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบ “สามเหลี่ยมเหล็ก” (Iron Triangle) ระหว่างนักการเมือง - ข้าราชการระดับสูง - กลุ่มคนร่ำรวย มีอำนาจมากขึ้นเท่าไร การเล่นเกมเส้นสายก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น คนหนุ่มสาวเลยพากันสิ้นหวัง ยุคนี้ไม่ว่าใครก็เอาแต่พรวดเพื่อว่าอยากมีคุณพ่อผู้มั่งคั่งร่ำรวย ผู้คนมากมายปรารถนาที่จะอพยพไปอยู่ประเทศอื่นไม่ต่างจากการขอลี้ภัยสงคราม

“ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่อสิ่งเร้ายังมีช่องว่างอยู่ และในช่องว่างนั้นเรามีพลังและอิสรภาพมากพอที่จะเลือกการตอบสนองซึ่งความสุข และการเติบโตของพวกเราขึ้นอยู่กับคำตอบสนองนั้น”

นี่คือคำพูดของ วิกเตอร์ อี. ฟรังเคิล ผู้เขียนหนังสือเรื่อง *ชีวิตไม่ไร้ความหมาย (Man's Search for Meaning)* เขาเป็นหนึ่งใน

ผู้ที่รอดตายจากค่ายเอาชวิทซ์ ผมพบคำพูดนี้ในการดอวยพรปีใหม่ ซึ่งส่งมาจากคนที่ผมเคารพรัก ขณะที่อ่านข้อความนี้ซ้ำๆ คำถามหนึ่งก็ผุดขึ้นในใจ ท่ามกลางปัญหาเรื้อรังในสังคมที่ดูสิ้นไร้ความหวังนี้ น่าจะมีช่องทางใดหลงเหลืออยู่บ้าง และในช่องทางนั้นก็น่าจะมีสิ่งที่เราพอเลือกได้อยู่บ้าง

ถ้าเรายกบาร์เบลอย่างสม่ำเสมอ มัดกล้ามเนื้อจะค่อยๆ เกิดขึ้น ทว่าหากเราอยากมีกล้ามเนื้อมัดที่ใหญ่ก็ควรยกบาร์เบลที่มีขนาดใหญ่แทน การยกบาร์เบลขนาดใหญ่จำนวนน้อยครั้งให้ผลลัพธ์ที่ดีกว่าการยกบาร์เบลขนาดเล็กหลายๆ ครั้ง เมื่อเราฝืนยกน้ำหนักเกินกำลัง กล้ามเนื้อจะเกิดแผลขึ้น หลังจากที่แผลประสานกันจนหายสนิทก็จะเกิดเป็นมัดกล้ามเนื้อขึ้น หากชีวิตของเราถูกกระตุ้นแล้วฝืนอดทนไว้ท้ายที่สุดก็จะเกิดเป็นพลังขึ้นมาเช่นกัน เราเรียกว่า “ฮอว์มีซิส” (Hormesis) หลักการเกี่ยวกับการสร้างกล้ามเนื้อและการฉีดวัคซีน ซึ่งเป็นการนำเชื้อโรคปริมาณน้อยเข้าสู่ร่างกายเพื่อให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโรคนั้น

ผู้คนส่วนใหญ่คิดว่าเราควรมีชีวิตที่ราบรื่นปราศจากความเครียด ทั้งที่ความจริงแล้วชีวิตควรถูกกระตุ้นอย่างเหมาะสมอยู่เสมอ สิ่งนี้เรียกว่าความเครียดที่เหมาะสม (Optimum Stress) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการมีชีวิตที่ยั่งยืน คนที่ชีวิตมีภูมิคุ้มกัน ไม่ว่าจะมีความเครียดหรือเจ็บป่วย เขาก็จะสามารถผ่านมันไปได้ในที่สุด ยกตัวอย่างเช่นในการรักษามะเร็งด้วยการปล่อยสารกัมมันตภาพรังสี หากปล่อยรังสีปริมาณมากตั้งแต่ครั้งแรก เซลล์ก็อาจตายลงทั้งหมด แต่ถ้าเราค่อยๆ กระตุ้นทีละนิดเซลล์จะเริ่มทนได้ แม้ภายหลังเซลล์จะถูกกระตุ้นรุนแรงก็ยังสามารถทนได้⁹ ความเครียดจึงมอบพลัง

⁹ชีวิตต่างๆ จะอยู่ได้ยืนยาวจริงหรือ, หนังสือพิมพ์เศรษฐกิจแอมิล, 28 สิงหาคม 2010

ให้ชีวิตเติบโตขึ้นเช่นกัน

ชีวิตก็คงไม่ต่างกัน หากพวกเราเติบโตขึ้นโดยปราศจากความเครียดหรือความยากลำบาก ต่อให้มันคงแคไหน ถ้าเจอแรงกระตุ้นเพียงเล็กน้อย ชีวิตก็อาจล้มครืนในทันที โดยพื้นฐานแล้วหากเรามีพ่อแม่ดีชีวิตก็น่าจะสงบสุข คงไม่มีใครปฏิเสธ “ชีวิตที่ทรงเกียรติและเลิศหรู” แต่ขอให้ดูตัวอย่างขององค์ชายซาโดที่ประวัติศาสตร์บันทึกไว้ว่าเขาถูกลี้นงุมมาอย่างสมบูรณ์แบบเกินไป จนกลายเป็นคนที่ “ขาดภูมิคุ้มกันในชีวิต” ในที่สุดก็มีปัญหาทางจิตจนถูกพระบิดาสั่งขังในลังไม้จนตาย

อีมีล ซาโตเปค นักวิ่งมาราธอนชาวเช็ก ผู้ได้รับการขนานนามว่ารถจักรแห่งเช็ก หลังจากเข้ารับการผ่าตัดไส้เลื่อนและพักหลังรักษาตัวอยู่หลายเดือน เขาก็กลับมาลงแข่งขันอีกครั้งโดยไม่ได้ฝึกซ้อม แต่ก็คว้าชัยชนะไปครองได้สำเร็จ สร้างความตกตะลึงแก่ผู้คนทั่วโลก เขากล่าวว่า

“นักกีฬาไม่สามารถวิ่งโดยใส่เงินไว้ในกระเป๋าได้ พวกเขาต้องวิ่งโดยที่ในหัวมีความฝัน และใช้หัวใจโอบกอดความหวังไว้”

ชีวิตก็เหมือนกับการวิ่งแข่ง แม้ว่าเราจำเป็นต้องใช้เงิน ทว่าสิ่งที่ทำให้เราออกตัววิ่งไปไม่ใช่เงินมากมายในกระเป๋า แต่เป็นความฝันที่ลุกโชน พลังที่จะทำให้ชีวิตวิ่งไปได้จนสุดทางไม่ใช่ความโชคดีที่ถูกเสกขึ้นมา แต่เป็นตัวเราที่พร้อมเผชิญหน้ากับความล้มเหลว นั่นละฮอว์มีซิส

ชีวิตก็เหมือนกับการวิ่งแข่ง แม้ว่าเราจำเป็นต้องใช้เงินกว่าสิ่งที่ทำให้เราออกตัววิ่งไป ไม่ใช่เงินมากมายในกระเป๋า แต่เป็นความฝันที่ลุกโชน

ภายใต้ดวงอาทิตย์อันร้อนระอุ อุฐุต้องทนเดินท่ามกลางทะเลทรายนานหลายวัน พวกมันมักจ้องมองไปยังดวงอาทิตย์เบื้องหน้า เพราะหากหันหลังหลบแสงจ้า แดดร้อนนั้นอาจเผาร่างกายได้มากกว่า ในเมื่อเราไม่สามารถหลบเลี่ยงดวงอาทิตย์หรือวิ่งหนีไปได้ ทางเดียวที่เหลืออยู่ก็คือการอดทน จ้องมองไปยังมัน ยอมรับความทุกข์นั้น สิ่งนี้อาจจะพอบรรเทาทุกข์ร้อนลงได้บ้าง

สมัยเป็นเด็ก เพื่อนของผมคนหนึ่งต่อยมวยเก่งมาก เพื่อนๆ ต่างตั้งฉายาให้เขาว่า “วันพีซ” หมายถึงต่อยแค่หมัดเดียวก็ล้มคู่ต่อสู้ลงได้ เพื่อนคนนี้ตัวเล็กแต่หมัดของเขาหนักมาก ภายหลังจากผมจึงรู้ความลับว่าทุกครั้งเขาจะแอบใส่ก้อนหินเล็กๆ ไว้ในกำมือก่อนนี้ละเคล็ดลับที่ทำให้หมัดของเขามีพลังรุนแรง ยามที่เราต้องต่อสู้ในสังเวียนแห่งชีวิต ใครก็ตามที่มีก้อนหินในกำมือน่าจะเป็นฝ่ายได้เปรียบและมีโอกาสชนะมากกว่า ในสังเวียนนักสู้ นักสู้ที่สู้ไม่ถอยถือเป็นคู่ต่อสู้ที่น่ากลัวที่สุด เพราะในมือของเขาแอบกำก้อนหินที่ชื่อว่า “ความสิ้นหวัง” ไว้อยู่ แม้ความสิ้นหวังจะทำให้เราอ่อนแอ แต่มันก็ทำให้เราแข็งแกร่งขึ้นเช่นกัน ดังนั้นอย่ารีบด่วนทิ้งมันไป แต่จงหยิบมันมาใส่ไว้ในกำมือซะ

การจ้องมองดวงอาทิตย์อย่างแน่วแน่และการกำก้อนหินไว้ในมือก่อนปล่อยหมดสุดแรง ล้วนเป็นการเผชิญหน้ากับความลึ้นหวังอย่างตระหง

เป็นที่รู้กันดีว่าพี่น้องตระกูลไรท์เป็นผู้ประดิษฐ์เครื่องบิน ในเวลาเดียวกันนั้นก็ยังมีผู้คนมากมายลงมือประดิษฐ์เครื่องบินเช่นกัน หนึ่งในนั้นก็คือแลงลีย์ เขาเป็นนักวิทยาศาสตร์ เป็นศาสตราจารย์ สาขาดาราศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น (มหาวิทยาลัยพิตต์สเบิร์กในปัจจุบัน) แห่งเพนซิลเวเนีย เป็นเลขานุการสถาบันสมิธโซเนียน และเป็นผู้คิดค้นสูตรการบินของเครื่องบินที่มีคนขับเปรียบเทียบกับการบินของนก แลงลีย์ได้รับเงินสนับสนุนในฐานะนักดาราศาสตร์แห่งสภา จึงสามารถพัฒนาเครื่องยนต์สำหรับเครื่องบินได้สำเร็จ เขาประกาศเรื่องนี้สู่สาธารณชนก่อนหน้าพี่น้องตระกูลไรท์สิบวัน แต่เพราะไม่ยอมทดสอบเครื่องยนต์ดูก่อน เครื่องบินจึงไม่สามารถบินขึ้นสู่ฟากฟ้าได้ เรื่องนี้สร้างความอับอายแก่เขาเป็นอย่างมาก

สำหรับพี่น้องตระกูลไรท์ พวกเขาไม่ใช่นักวิชาการผู้ยิ่งใหญ่ เป็นเพียงช่างซ่อมจักรยานที่อยากจะบินได้เหมือนนก พวกเขาจึงเลือกวิธีลองผิดลองถูกทดสอบเครื่องยนต์ครั้งแล้วครั้งเล่า นำความผิดพลาดมาปรับปรุงเครื่องบินของตัวเองโดยไม่ย่อท้อ หลังจากทดลองนับพันๆ ครั้ง ผลิตปีกขึ้นมากกว่า 200 อัน เครื่องบินฟลายเออร์หมายเลข 1 ก็ถูกประดิษฐ์ขึ้นจนสำเร็จ¹⁰

ความอับอายของนักวิชาการผู้ยิ่งใหญ่กับเกียรติยศของช่างซ่อมจักรยานมีจุดไหนที่แตกต่างกันนะ ใครจะมีความผิดหวังมากกว่ากัน คำตอบก็คือ พี่น้องตระกูลไรท์ได้รับเกียรติยศในฐานะ “ผู้ประดิษฐ์เครื่องบินคนแรกของโลก” เป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากความล้มเหลว

¹⁰ คอวนโอซัง, “ช่างซ่อมกับรางวัลโนเบล”, สำนักพิมพ์มีเรอียัง, 2014

นับครั้งไม่ถ้วนจนกลายเป็นแรงกระตุ้น เป็นพลังสู่การพัฒนา เหมือน
ดังที่เปาลู กูเอลยู ได้เขียนไว้ในหนังสือเรื่อง *จารึกที่ถูกลบไปในนคร
อักกรา (Manuscript Found in Accra)* ว่า

ความตั้งใจอย่างแน่วแน่เป็นสิ่งสำคัญ แต่การไม่หวาดกลัวต่อ
ความล้มเหลวเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่า

คนยอมแพ้ไม่ใช่คนที่พ่ายแพ้ แต่เป็นคนที่เลือกความล้มเหลว
นั่นเอง

ความพ่ายแพ้อาจหมายถึงการรบแล้วแพ้ แต่ความล้มเหลว
หมายถึงการที่เราซึ่ซลาด ไม่กล้าออกไปรบในสงคราม คนที่ไม่คิดสู้
ตั้งแต่แรกไม่ต้องหวาดกลัวความพ่ายแพ้ แต่ก็ไม่มีทางได้ลิ้มรส
ชัยชนะ ความล้มเหลวเปรียบเหมือนไข่หวัด สามารถติดต่อกู่
ทุกคนได้ ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงอะไร เมื่อเวลาผ่านไปอาการก็จะ
ทุเลาขึ้นเอง ไม่มีใครยอมจบชีวิตลงเพียงเพราะสิ้นหวังจากความ
หวาดกลัวหรือกั ดั้งนั้นจงอย่าท้อแท้ ความล้มเหลวเป็นแค่สิ่งที่เรา
ต้องรับมือให้ได้ ดังภาษิตละตินที่กล่าวไว้ว่า *หากสายลมไม่นำพา
ก็จงออกแรงพายเรือไป*

ความล้มเหลวเป็นเสมือนบาร์เบลที่ช่วยเพิ่มมัดกล้ามเนื้อแห่ง
ความหวังให้ชีวิตของเรา เมื่อล้มเหลวก็ยิ่งต้องกำมือให้แน่นขึ้นอีก
เมื่อถูกปล่อยไว้ในหลุมแห่งความสิ้นหวังก็ยิ่งต้องมองออกไปเบื้องหน้า
จงเพิ่มพลังให้แก่ความหวัง เพราะความหวังเป็นยาแก้ความสิ้นหวัง

สเปโร สเปรา
Spero Spera
ตราบเท่าที่ยังมี
ลมหายใจ
ก็ยังมีความหวัง

ในยามที่รู้สึกสิ้นหวังอย่างที่สุดแล้ว มีวลีหนึ่งที่ใช้เรียกความหวัง
ให้คืนกลับมา

สเปโร สเปรา *Spero Spera*
ตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจก็ยังมีความหวัง¹¹

¹¹“ตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจก็ยังมีความหวัง” มาจากประโยคในภาษาละตินที่ว่า “Dum Spiro Spero” ประโยคที่ให้ความหวังในการมีชีวิตอยู่

04

ลับซั๊กแห่งความโศกเศร้า

พวกเราทุกคนล้วนมีช่วงเวลาที่เป็ทุกข์แสนสาหัส ช่วงเวลาที่ต้องอดกลั้นเมื่อเผชิญหน้ากับความทุกข์ ช่วงเวลาที่ต้องตัดใจจากของสูงที่พยายามเอื้อมคว้าจนสุดกำลัง ช่วงเวลาที่ไร้ความรู้สึกราวกับว่าทั้งร่างกายและจิตใจได้ถูกฉีกทิ้งเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยจนไม่สามารถเรียกกำลังใจคืนกลับมาได้

ในช่วงเวลาเช่นนี้เราสามารถทำอะไรได้บ้าง มนุษย์ผู้อ่อนแอจะสามารถอดทนต่อ “ความทุกข์แสนสาหัส” เหล่านั้นได้นานเพียงใดกัน

ผมผ่านประสบการณ์ความทุกข์มามากมาย ผ่านช่วงเวลาที่เพื่อนสนิทหรือคนในครอบครัวเสียชีวิตลง สูญเสียผู้คนที่รัก ทั้งที่รู้ความปรารถนาของตนเองแต่ก็ไม่สามารถทำมันให้เป็นจริงได้ สมัยเรียนต่อก็เป็นแค่คุณพ่อลูกหนึ่งที่แทบหาเงินมาไม่พอจุนเจือครอบครัว หลายครั้งที่ผมเผชิญหน้ากับความอับอายจนตัวเองดูไร้ค่า ตอนจะนอนก็ยากที่จะข่มตาให้หลับ แม้จะยืนหยัดขึ้นก็ดูโซเซคล้ายคนสิ้นสติ เป็นช่วงเวลาที่ตัวผมถูกกลืนกิน

ควรทำอย่างไรดีในเวลาเช่นนี้

อันดับแรก ผมจะสั่งร่างกายให้
ลุกขึ้นก่อน

เพราะเชื่อว่าร่างกายกับจิตใจ
เชื่อมโยงกัน เมื่อต้องการให้หัวใจ
ทำตามคำสั่ง ก็จำเป็นต้องสั่งร่างกาย
ของตัวเองก่อน ถ้าจิตใจเหนื่อยหน่าย
ร่างกายก็พลอยเหนื่อยล้าไปด้วย
ในทางตรงข้าม ถ้าร่างกายอ่อนแอ
หัวใจก็พลอยหม่นเศร้าไปด้วย จาก
ประสบการณ์ที่ผ่านมามีครั้งแล้วครั้งเล่า
ผมพบว่า ถ้าอยากให้หัวใจเข้มแข็ง
ต้องเริ่มจากปลุกร่างกายให้ฟื้นขึ้นเสียก่อน

อันดับแรกต้องเลิกเหล้ากับบุหรี่ให้ได้
ตามปกติแล้วหากคืนไหนเราดื่มเหล้าหนัก ในวัน
ถัดมาหัวใจจะยิ่งรู้สึกเศร้าและว่างเปล่าเป็นพิเศษ
พารู้สึกหดหู่มากขึ้นอีก ตอนนั้นผมเลิกสูบบุหรี่ได้แล้ว
สมัยที่สูบบุหรี่จัดๆ ช่วงที่รู้สึกไม่ค่อยสบายใจผมจะลด
ปริมาณการสูบบุหรี่ให้น้อยลง

นอกจากนี้ผมยังตั้งใจออกกำลังกายสม่ำเสมอ กีฬาสุดโปรดก็คือ
การว่ายน้ำ ได้กลิ่นลมหายใจ ปล่อยตัวจมดิ่งลงสู่น้ำลึก เหมือน
ได้รับการลูบไล้อย่างอ่อนโยน อีกทั้งกีฬาประเภทนี้ใช้แรงเยอะ จึง
ทำให้รู้สึกเหนื่อยง่าย แก้อาการนอนไม่หลับ ความรู้สึกกระสับกระส่าย
ยามค่ำคืน ปิดผลึกความกังวลใจตราบจนถึงรุ่งสาง เป็นกีฬาที่ช่วยให้
จิตวิญญาณได้ออกกำลังกายและพักผ่อนไปในตัว

ช่วงที่รู้สึกเป็นทุกข์เรามักจะปลีกตัวอยู่คนเดียว ไม่ใช่เรื่อง
ง่ายเลยที่จะผ่านมันไปเพียงลำพัง กระนั้นมันก็ทำให้เราคุ่นชินกับ

**ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย
ที่จะผ่านมันไป
เพียงคำพัง กระทบ
มันก็ทำให้เราคุ้นชิน
กับเสียงภายในใจ
และความกังวล
ของตัวเอง**

เสียงภายในใจและความกังวล
ของตัวเอง

ในยามที่อยู่คนเดียว หลาย
คนอาจเลือกดูทีวี ดูภาพยนตร์
อ่านหนังสือ ทำความสะอาด
 ฯลฯ เอาจิตใจไปผูกไว้กับงานอื่น
ส่วนผมเลือกที่จะเขียนบทความ
ไม่ใช่บทความประเภทที่เขียนให้
ผู้อื่นอ่าน แต่เป็นบทความที่ไร้
ลำดับขั้นตอน เหมือนกับการ

เปลี่ยนความเครียด สาเหตุของปัญหา อารมณ์ ความคิด ฯลฯ ให้
เป็นบทความ เหมือนที่หุ่นยนต์ในภาพยนตร์เรื่อง *แชปปี ครีเอทีฟ
เปลี่ยนโลก (Chappie)* ย้ายวิญญาณตัวเองผ่านคอมพิวเตอร์ ปัญหา
ต่างๆ ก็คล้ายจะถูกถ่ายทอดลงสู่แผ่นกระดาษ มันไม่ใช่ “การทำสำเนา
เอกสาร” แต่เป็นกระบวนการ “คัด-เพสต์” หรือการโยกย้ายปัญหา
และความวิตกกังวลไปไว้ที่อื่นแทน เพราะขณะที่เขียนความทุกข์
และความวิตกกังวลไปในกระดาษ ผมก็แอบวาดหวังว่าสิ่งต่างๆ ในหัว
จะถูกลบเลื่อนไปด้วย

มีงานวิจัยหนึ่งได้ทดลองแบ่งนักเรียนที่มีความเครียดออกเป็น
สองกลุ่ม โดยกลุ่มแรกให้ทำข้อสอบตามปกติ ส่วนกลุ่มที่สองให้เขียน
บทความสรุปความเครียดของตัวเองก่อนสอบ ผลปรากฏว่านักเรียน
กลุ่มที่เขียนความเครียดของตัวเองมีคะแนนสอบสูงกว่า เนื่องจาก
พวกเขาได้ลบความกังวลใจออกไปจึงมีสมาธิในการสอบมากขึ้น การ
เขียนบทความจึงน่าจะกำจัดความเครียดได้เช่นกัน

แต่บางครั้งในยามที่ผมเผชิญหน้ากับความทุกข์จนไม่สามารถ
บังคับหัวใจให้จัดการความทุกข์ด้วยวิธีนี้ได้ ครั้งหนึ่งผมรู้สึกเป็นทุกข์

อย่างหนัก จึงตัดสินใจเข้ารับการรักษากับคุณหมอผู้เชี่ยวชาญด้านสมอง ต้องรักษาด้วยยาหลายชนิด ลองกินยาหลายประเภท แต่ก็ไม่ได้ผลอยู่ดี คุณหมอจนปัญญาจึงแนะนำให้จับคู่อุยาเหล่านั้นจนดูคล้ายกับการจับฉลากสายบอลโลก ซึ่งก็ไม่ได้ผลอยู่ดี ทว่าวันหนึ่งหลังจากที่แก้ปัญหาความทุกข์นี้ได้ ฉันปล้นร่างกายก็หายดีเป็นปลิดทิ้ง ร่างกายอาจสำคัญมากก็จริง แต่ปัญหาทางใจยังงี้ก็ต้องเริ่มต้นแก้ที่จิตใจ

วินาทีที่ผมจัดการกับจิตใจตัวเองได้ “ตู้เก็บยาจีน” เป็นสิ่งแรกที่ผมคิดถึง ตู้เก็บยาจีนเป็นตู้ที่มีลิ้นชักมากมายใช้เก็บสมุนไพรต่างๆ ถ้าจิตใจของเราถูกแบ่งออกเป็นลิ้นชักมีหัวข้อย่อยต่างๆ เช่น คาบเรียน การจัดการ หนังสือ การอบรม โปรเจกต์ ฯลฯ แล้วในแต่ละลิ้นชักก็มีหัวข้อย่อยอีก เช่น ลิ้นชักเรื่องบ้านก็มีหัวข้อเกี่ยวกับแม่ ลูก ภรรยา ครอบครัวภรรยา พี่น้อง ลิ้นชักเรื่องความสัมพันธ์ก็จะเกี่ยวกับเพื่อน คนที่รู้จัก ฯลฯ สิ่งที่ทำให้ผมรู้สึกเป็นทุกข์คือลิ้นชักสุดท้าย ซึ่งคือลิ้นชักที่บรรจุความกังวลใจทั้งหลายเอาไว้ หลังจากเหตุการณ์ครั้งนั้นผมก็ปฎิญาณว่าจะไม่เปิดลิ้นชักขึ้นมาพร้อมกันสองใบโดยเด็ดขาด เมื่อทำงานก็เปิดเฉพาะลิ้นชักทำงาน เมื่อคิดถึงครอบครัวก็เปิดเฉพาะลิ้นชักครอบครัว ต้องตั้งสติให้ดี ไม่ปล่อยให้ “ลิ้นชักแห่งความทุกข์” ขึ้นมา จนในที่สุดตอนนั้นผมก็สามารถปิดลิ้นชักแห่งความทุกข์ลงได้ชั่วคราว อาจยังทำได้ไม่ดีพอ แต่ก็ต้องพยายามต่อไป

ในยามที่เราทำอะไรไม่ได้เลย วิธีสุดท้ายก็คือการ“ขาดตัว” อาจต้องปรับใจให้เล็กลง เล็กลง เล็กลงอีก...เหมือนสัตว์ที่ยอมขาดตัว แนนึ่งยามพบกับศัตรูตัวฉกาจ หรือแมลงที่พรางสีจนเข้ากับสภาพแวดล้อม อีกหนึ่งสิ่งที่ผมคิดขึ้นได้ก็คือ“วอลนัท” ที่มีเนื้อแสนหวาน อร่อยหลบซ่อนอยู่ภายในเปลือกแข็ง

นั่นละ บ่อมปราการสุดท้ายวอลนัท

สรรพสิ่งที่ขาดตัวและพรางตัวล้วนสิ้นสูญ

วาดหวังเพียงแค่ว่า

หลบเร้นเงียบเขียบ อย่าถูกค้นพบ

หมอบราบตัวลง กลืนไปกับพื้นดิน

ข่มตาลงแลข่มใจเผื่อรอ

ให้ทั้งร่างกายสูญสลายมลายไป

จาก *ขาดตัว* ของ พักยอนจุน¹² กวีผู้มีภูมิลำเนาอยู่ที่โซล ในปี ค.ศ. 2004 ได้รับรางวัลวรรณศิลป์ซุงอัง

ถ้าหัวใจเป็นเช่นดั่งเนื้อผลไม้ที่ถูกห่อหุ้มเอาไว้ด้วยเปลือกแข็ง ต่อให้คลื่นยักษ์ธาโธม มรสุมโหมเข้าใส่ ความกังวลใจใดๆที่ทำให้เราเป็นทุกข์ก็จะมลายหายไปเอง นั่นเพราะเราหมอบราบตัวลง กลืนไปกับพื้นดิน

ผมเคยอ่านบทกวี *พ่อเรียกฉันว่าน้องสาวภรรยา* ของ พักยอนจุน จินตนาการได้เลยว่าเธอคงเขียนบทกลอนนี้ผ่านความทุกข์แสนสาหัส เพราะผู้เป็นพ่อไม่สามารถจดจำเธอในฐานะลูกสาวได้ แต่กลับเรียกเธอที่ละม้ายคล้ายกับภรรยาตัวเองว่า “น้องสาวภรรยา” ส่วนในบทกวี

¹² พักยอนจุน, “พ่อเรียกฉันว่าน้องสาวภรรยา”, สำนักพิมพ์มินฮักจงเน, 2012

พ่อกลายเป็นลุง เธอรำพันว่า ฉัน“เขavn”พ่อเอาไว้ในโรงพยาบาลแล้ว
รีบเหยียบย่างออกมา ไม่น่าว่าลึกๆ ในใจเธอนั้นอาจมีหอยนางรม
แห่งท้องทะเลขดตัวอยู่